

Vlaams
Parlement

ingediend op **1678** (2017-2018) – Nr. 2
26 oktober 2018 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Johan Danen

over het ontwerp van decreet

houdende diverse bepalingen inzake energie

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:

1678 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I. Toelichting	4
II. Bespreking.....	6
III. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 3 en 24 oktober 2018 het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1678/1).

I. Toelichting

Minister *Bart Tommelein* zegt dat het ontwerp van verzameldecreet in het Energiedecreet onder andere de EPB- en EPC-regelgeving aanpast en corrigeert, de rechtsgrond voor een renovatieadvies creëert en allerlei maatregelen aangaande hernieuwbare energie neemt. Meer toelichting over die thema's zal de minister zo gewenst geven bij de artikelsgewijze bespreking. Meer fundamentele wijzigingen zijn de hervorming van de structuren van de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappijen, de rechtsgrond voor de heroriëntering van de energiehuisen en de invoering van een kader voor regelluwe zones voor energie.

Hervorming van het energielandschap

Vooreerst behandelt de minister de hervorming van het energielandschap en meer bepaald de structuren van de netbeheerders. Dit ontwerp van decreet geeft zo uitvoering aan het regeerakkoord en aan een visienota van de Vlaamse Regering. Met die visienota voor de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappijen en de financieringsintercommunes in het licht van een decentrale, CO₂-arme energievoorziening hechtte de Vlaamse Regering op 5 mei 2017 immers haar goedkeuring aan de principes van een hervorming van het energielandschap met betrekking tot de distributienetbeheerders en de werkmaatschappijen. Dit heeft zowel gevolgen voor het beleidsveld Energie als voor het beleidsveld Binnenlands Bestuur. Het ontwerp brengt enkel de noodzakelijke aanpassingen aan het sectorale decretale kader voor energie aan. De wijzigingen hiervoor zijn terug te brengen tot drie grote krachtlijnen.

De eerste krachtlijn is een wijziging aan de randvoorwaarden voor de steden en gemeenten bij de keuze voor een distributienetbeheerder. Er is momenteel geen homogene afbakening van de werkingsgebieden van de distributienetbeheerders: in veertien gemeenten zijn zowel distributienetbeheerders behorende tot de oude Eandis-groep als distributienetbeheerders behorende tot de oude Infrax-groep actief en in bepaalde regio's is er eilandvorming. Een dergelijk onsamenhangend geheel maakt het moeilijk om schaal- en synergievoordelen te realiseren. De Vlaamse Regering stelt daarom voor om het grondgebied van Vlaanderen op te delen in homogene, geografisch aaneengesloten lokale exploitatiegebieden met als doel de operationele efficiëntie te verhogen. Om evidente redenen wordt echter in een uitzondering voorzien voor de enclaves van Baarle-Hertog en de gemeente Voeren.

Om tot homogene gebieden te komen zal een aantal gebiedswisselingen nodig zijn. De netbeheerders krijgen daartoe tot 1 januari 2021 de tijd. Die termijn van twee jaar wordt als billijk ervaren om alle nodige administratieve en contractuele formaliteiten te vervullen. Voorts moet elke kandidaat-netbeheerder en netbeheerder voortaan over een door de VREG gecontroleerd ondernemingsplan beschikken.

Een tweede krachtlijn is de hervorming van de werkmaatschappij. Boven de distributienetbeheerders zal maar één enkele werkmaatschappij mogen opereren. De netbeheerders hebben met Fluvius daarvoor al actie ondernomen. Voorts bepaalt het decreet regels over de samenstelling van de raad van bestuur van de werkmaatschappij zoals het aantal leden, de genderverhoudingen en de onverenigbaarheden. Het komt er op neer dat de raad van bestuur nog maximaal

twintig leden kan tellen en zal samengesteld worden uit minstens één vertegenwoordiger per distributienetbeheerder. Zo wordt vermeden dat bepaalde netgebieden niet gerepresenteerd worden in het bestuursorgaan. Het aantal bestuurders van het andere geslacht wordt vastgelegd op een derde. De werkmaatschappij past tegen uiterlijk 1 april 2019 de statuten en de samenstelling van haar raad van bestuur aan deze voorwaarden aan, zo niet kan de regulator de erkenning intrekken.

De derde krachtlijn is de invoering van de minister-presidentnorm bij het bestuur en leidinggevend personeel van de werkmaatschappij, zijnde de gedelegeerd bestuurder, de CEO en de leden van het managementcomité. Bestaande verbintenissen en arbeidscontracten worden gerespecteerd. Het verzameldecreet bevat immers een overgangsbepaling waarbij zij die in dienst of aangesteld zijn op 1 januari 2019 tot het einde van hun lopende functie of mandaat van hun geldelijke arbeidsvoorwaarden op die datum blijven genieten.

Heroriëntatie van energiehuizen

Het tweede thema is de decretale verankering voor de heroriëntatie van energiehuizen. Op 19 mei 2017 keurde de Vlaamse Regering de hervorming van de energieleningen goed. In dit kader besliste de Vlaamse Regering ook tot de heroriëntatie van de taken van de energiehuizen. Momenteel is er enkel voor het verstrekken van leningen een decretale rechtsgrond. Nu komt er ook een voor activiteiten die niet kunnen worden gelinkt aan de leningen. De Vlaamse Regering zal hierdoor aan de energiehuizen de volgende taken kunnen opdragen: het als kredietbemiddelaar of kredietgever verstrekken van de energieleningen; het verlenen van advies over en het voeren van sensibiliserings- en communicatieacties over rationeel energiegebruik, rationeel energiebeheer of hernieuwbare energietechnologieën; het bevorderen van het gebruik van energiezuinige producten, technieken, systemen of hernieuwbare energietechnologieën, inclusief de begeleiding bij de uitvoering van werken en diensten daaromtrent bij huishoudelijke afnemers; het verlenen van informatie aan huishoudelijke afnemers over de werking van de energiemarkt; het optreden als uniek loket voor door de Vlaamse Regering door of krachtens dit ontwerp van decreet vastgestelde taken en opdrachten. De taakstelling moet verder door de Vlaamse Regering worden ingevuld. Parallel met dit ontwerp van decreet is de Vlaamse Regering daar al mee begonnen. Het besluit zal nog dit jaar definitief goedgekeurd worden.

Regelluwe zones

Een derde en laatste thema is de mogelijkheid tot het instellen van regelluwe zones voor energie. Het gaat over een tijdelijke buitenwerkingstelling van wetgeving om onder voorwaarden nieuwe ideeën te testen en te onderzoeken. Uit deze regelluwe zones kunnen knelpunten in de regelgeving worden gedetecteerd, alsmede de vereiste aanpassingen. Voorbeeld zijn een afwijking om in een proefproject een mechanisme van tendering te testen of een afwijking van de energieprestatie-regelgeving om technieken voor energieprestaties van gebouwen te testen die niet onder de standaardmethodieken vallen. Onder het huidig generieke regelgevend kader zijn dergelijke proeftuinen niet mogelijk. Het Energiedecreet dient daarvoor te worden aangepast. Voorts zal de operationalisering nieuwe uitvoeringsbepalingen vergen. Het spreekt voor zich dat dit ontwerp enkel regelluwe zones voor het gewestelijke energierecht regelt.

Omdat er afwijkingen gelden voor de regelluwe zones, komen rechtsbeginselen zoals het gelijkheidsbeginsel onder druk te staan. Rechtszekerheid blijft een hoofdbekommernis, daarom kan er slechts voor bepaalde thema's van de algemene regels worden afgeweken. Dat zal niet mogelijk zijn voor sociale

rechten. Een regelluwe zone is geen wondermiddel. Projecten moeten een voldoende maturiteit hebben en voldoende breed gedragen zijn om in aanmerking te komen. Het is ook zeker niet de bedoeling om zuiver lokale, individuele en kleinschalige problemen te testen. De Vlaamse Regering legt daarom dan ook de procedure en de voorwaarden voor de aanvraag en voor de erkenning als regelluwe zone vast.

II. Bespreking

Het verheugt *Andries Gryffroy* dat discussies en vragen om uitleg in het parlement geleid hebben tot enkele passages in dit tweede verzameldecreet Energie. De hervorming van de structuur van de distributienetbeheerders is gestart begin 2017. Daarover is in het parlement en de media gediscuteerd. Bij de uitwerking in dit ontwerp heeft N-VA geen opmerkingen meer.

Ook de heroriëntering, de nieuwe taken en voorwaarden van de energiehuisen zijn onder impuls van N-VA en CD&V al meermaals besproken. Het is goed dat ze in het ontwerp geconcretiseerd worden.

De terbeschikkingstelling van de kadastrale gegevens ten behoeve van projectontwikkelaars van windturbines, ook gevraagd door het parlementslid in een vraag om uitleg van 16 mei 2018 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2017-18, nr. 1938), wordt eveneens geregeld. Even dacht *Andries Gryffroy* dat het beter was te spreken van 'algemeen' in plaats van 'maatschappelijk' belang, maar ook dat zou discussies over de begripsafbakening openen. Hij vraagt de minister gesprekken met de federale overheid te starten om de vrijgave van die kadastrale gegevens te faciliteren. Maatschappelijk belang zorgt ervoor dat de gegevensoverdracht niet in strijd is met de Algemene Verordening Gegevensbescherming, maar een protocol kan ervoor zorgen dat alle spelers in de hernieuwbare energiesector dezelfde toegangsrechten tot die gegevens hebben. Hij vraagt de minister te zorgen voor dergelijk protocol.

Al begin 2016 was N-VA, samen met Valerie Taeldeman, vragende partij voor het renovatieadvies, een webtool met kostenraming. Het is goed dat ook dit in het ontwerp staat.

Tot slot is het een goede zaak dat bij renovatie de indieningstermijn voor de EPB-aangifte van zes maanden na ingebruikname verlengd wordt tot vijf jaar en voor nieuwbouw tot twaalf maanden. Zo worden mensen die in de woning wonen tijdens de renovatie niet gestraft, iets wat ook werd aangekaart in een vraag om uitleg van 6 december 2017 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2017-18, nr. 524).

Johan Danen bestempelt dit ontwerp als belangrijk, onder andere omdat het de fusie van de werkmaatschappijen van de distributienetbeheerders, Eandis en Infrax, regelt. Groen is altijd voorstander geweest van één distributienetbeheerder, hoewel volgens een ander model, met een Vlaamse netbeheerder. Volgens het parlementslid ontbreekt in het ontwerp de motivering van de fusie. Zonder goede verklaringen lijkt het wat nattevingerwerk. Gemeenten hebben nu dus geen keuze meer. De nieuwe distributienetbeheerder dient veel aandacht te hebben voor de energietransitie. Dat het ontwerp er geen breder kader voor schept, vindt hij een gebrek.

Regelluwe zones kunnen innovatie stimuleren, in dit geval ten dienste van de energietransitie. EnergyVille zou één van die zones kunnen worden, iets wat de spreker steunt omdat hij het een goed innovatiebedrijf vindt. Ook in het ontwerp van Bestuursdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1656/1) is er sprake van regelluwe zones. Hij vraagt de twee regelingen op elkaar af te stemmen. Hij

heeft immers begrepen dat de juridische regeling in het ontwerp van Bestuursdecreet veel verder gaat. Dat is de reden waarom hij zich bij de stemming zal onthouden.

Robrecht Bothuyne zegt namens CD&V steun toe aan dit ontwerp, het decretale eindpunt van discussies die soms jarenlang aansleepten, bijvoorbeeld over het netbeheer en de energiehuisen en de energielening. Hij vraagt de minister de energiehuisen voldoende mensen en middelen te geven opdat zij hun belangrijke taken goed kunnen vervullen en nog beter kunnen samenwerken met de lokale besturen.

De SERV maakte zich zorgen over de verhouding met en garanties voor het sociale energiebeleid bij de regeling van regelluwe zones. Kan de minister dat wat verduidelijken? Zijn er naast EnergyVille projecten bekend die een regelluwe zone zullen aanvragen?

Minister *Bart Tommelein* wil over de kadastrale gegevens best wel een protocol afsluiten met de federale overheid. Hij zal met Johan Van Overtveldt een gesprek daarover aangaan. Over of het de vorm van een protocol zal aannemen is er vooralsnog geen akkoord.

Het ontwerp van Bestuursdecreet vult het Energiedecreet gewoon aan. Hij wijst er wel op dat Vlaanderen niet mag afwijken van de Europese regels aangaande regelluwe zones. Dat daarbij niet kan worden geraakt aan de sociale bescherming is ook geregeld in het ontwerp.

Ondertussen heeft de regering de taken van de energiehuisen vastgelegd. Hun aantal neemt snel toe.

III. Stemming

De artikelen 1 tot en met 64 van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1678/1), en het ontwerp als geheel, worden aangenomen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Johan DANEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CEO	chief executive officer
EPB	energieprestatie en binnenklimaat
EPC	energieprestatiecertificaat
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt